

MESTO LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI

Materiál číslo

Z2021_047

S P R Á V A

pre zasadnutie mestského zastupiteľstva v Liptovskom Mikuláši

Bod rokovania:	Návrh na udelenie ocenenia „Čestné občianstvo mesta Liptovský Mikuláš“ Dalme Špitzerovej, rod. Holanovej in memoriam a Petre Vlhovej		
Dátum rokovania MsZ:	10. 06. 2021	Dátum spracovania materiálu:	27. 05. 2021
Materiál obsahuje:	1. Návrh na uznesenie 2. Dôvodovú správu		
Predkladateľ:	Ing. Ján Blicháč, PhD. primátor	Podpis predkladateľa:	
Spracovateľ:	Mgr. Lenka Mitrengová vedúca kancelárie vedenia mesta	Podpis spracovateľa:	
Počet strán:	04	Počet príloh:	

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI

NÁVRH NA UZNESENIE

MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

zo dňa 10. 06. 2021 číslo /2021

K bodu: **Návrh na udelenie ocenenia „Čestné občianstvo mesta Liptovský Mikuláš“ Dalme Špitzerovej, rod. Holanovej in memoriam a Petre Vlhovej**

Mestské zastupiteľstvo:

I. konštatuje, že

1. v zmysle Štatútu mesta Liptovský Mikuláš, čl. 46, ods. 1 Čestné občianstvo mesta sa môže udeliť osobám, najviac dvom ročne, ktoré sa obzvlášť významným spôsobom zaslúžili o mesto a jeho obyvateľov, o priateľstvo medzi národmi, alebo ktoré obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými výkonmi.
2. dňa 25.01.2021 bola prostredníctvom p. Tomáša Martausa doručená žiadosť 18 osôb, v ktorej vyzývajú Mesto Liptovský Mikuláš k ucteniu si pamiatky p. Dalmy Holanovej Špitzerovej - významnej spoločenskej osobnosti, životným príbehom a zásluhami späté s mestom Liptovským Mikuláš a to udelením ocenenia „Čestné občianstvo mesta Liptovský Mikuláš“ in memoriam
3. pri príležitosti zisku veľkého kryštálového glóbusu a za víťazstvo vo Svetovom pohári v alpskom lyžovaní v sezóne 2020/2021 navrhuje primátor mesta Liptovský Mikuláš udeliť v zmysle štatútu mesta ocenenie „Čestné občianstvo mesta Liptovský Mikuláš“ p. Petre Vlhovej

II. schvaľuje

- a.) v zmysle čl. 46 Štatútu mesta Liptovský Mikuláš udelenie ocenenia „Čestné občianstvo mesta Liptovský Mikuláš“ pre rok 2021 p. Dalme Holanovej Špitzerovej in

memoriam za obohatenie ľudského poznania vynikajúcimi tvorivými výkonmi a za celoživotný prínos v oblasti umenia a kultúry.

- b.) v zmysle čl. 46 Štatútu mesta Liptovský Mikuláš udelenie ocenenia „**Čestné občianstvo mesta Liptovský Mikuláš**“ pre rok 2021 **Petre Vihovej** za vynikajúce športové výsledky v zjazdovom lyžovaní a za šírenie dobrého mena mesta Liptovský Mikuláš doma i vo svete

Ing. Ján Bicháč, PhD.
primátor mesta

Dátum podpisu uznesenia: 2021

Dôvodová správa

Štatút mesta Liptovský Mikuláš umožňuje udeliť každoročne ocenenie „Čestné občianstvo mesta Liptovský Mikuláš“. Mestské zastupiteľstvo ju môže udeliť osobám, ktoré sa obzvlášť významným spôsobom zaslúžili o mesto a jeho obyvateľov, o priateľstvo medzi národmi, alebo ktoré obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými výkonmi. Pre rok 2021 sú laureátkami na udelenie ocenenia p. Dalma Špitzerová, rod. Holanová in memoriam a p. Petra Vlhová.

1. **Dalma Holanová Špitzerová** sa narodila 5. februára 1925 v Piešťanoch. Spolu s rodičmi a súrodencami však žila v Liptovskom Mikuláši. V marci 1942, keď sa začali deportácie, ju otec presvedčil, aby odcestovala z Liptovského Mikuláša do Budapešti. Podarilo sa jej tam nájsť ubytovanie aj prácu. V Budapešti sa stretla i s obidvomi svojimi sestrami. Napokon ich však predsa len chytili. Dalmu deportovali do Užhorodu, neskôr sa dostala do zberného tábora v Novákoch. 29. augusta 1944 sa pridala k Slovenskému národnému povstaniu, pracovala v tlačovom oddelení partizánskeho hnutia. Keď bolo povstanie vytlačené do hôr, odišla medzi partizánov i ona. V horách vážne ochorela, čo ju donútilo opustiť ich. V zlom zdravotnom stave prešla pešo cez hory v okolí Banskej Bystrice až do Liptovského Mikuláša, do Palúdzky. Napriek tomu, že miestni vedeli, že je Židovka, nikto z nich ju neudal. Rovnaké šťastie však nemali jej rodičia a súrodenci, ukrývajúci sa v Liptovskom Mikuláši, ktorí prišli o život len pár dní pred jeho oslobodením.

„Všetci Paludzania vedeli, kto som, veď otec bol kantor v Mikuláši, ale mlčali. Nikto ma neudal. Asi preto, že Palúdzka bola evanjelická obec. Mlčali, aj keď videli, ako Nemci vedú mojich najbližších na popravu. Ako mi povedali neskôr, báli sa, že by som sa pridala k rodičom. Asi mi zachránili život.“ (Dalma Holanová Špitzerová)

Po vojne sa vydala za známeho slovenského spisovateľa a novinára Juraja Spitzera, s ktorým sa zoznámila v Novákoch. Ako herečka hrala na Novej scéne a neskôr v kabarete Tatra revue, kde pôsobila až do jeho zrušenia na začiatku sedemdesiatych rokov. Počas normalizácie mal jej manžel Juraj Špitzer zákaz publikovať, ona pracovala v Slovenskej televízii ako asistentka réžie. Začiatkom deväťdesiatych rokov založila súkromné štúdio hereckej výchovy, s týmto štúdiom mala veľké úspechy, keď štúdio získalo aj medzinárodnú cenu v Paríži.

V januári 2016 jej prezident Andrej Kiska udelil najvyššie štátne vyznamenanie. V novembri 2019 jej bola udelená Cena Pamäti národa.

Dalma Holanová Špitzerová zomrela 21. januára 2021 vo veku 95 rokov.

Preloženú žiadosť o udelenie ocenenia podporili:

BENČÍK Ján (poslanec NR SR, tvár boja s extrémizmom na Slovensku), OSUSKÝ Peter (poslanec NR SR, lekár), MARCINKOVÁ Vladimíra (poslankyňa NR SR, aktivistka), LAUFOVÁ Mária (emeritná sudkyňa), HVORECKÝ Michal (spisovateľ a prekladateľ), HUBA Mikuláš (vysokoškolský profesor, environmentálny geograf a ochranár), LAUČIKOVÁ Mária (pedagogička), KOVAČIC Michal (riaditeľ Liptovského múzea v Ružomberku), MAREK Ján (vysokoškolský pedagóg), SMETANKA Michal (hudobník), PLAČEK Dušan (predseda OZ JESKO Liptovský Mikuláš), FIAČAN Ivan (inžinier technickej podpory), JURČO Peter (podnikateľ), KRČMÁREK Drahomír (stredoškolský pedagóg), MARTAUS Tomáš (právnik), TITKA Oliver (štátny zamestnanec), EXNER Vojtech (študent), KUBOVČÍK Daniel (študent)

2. Mikulášsku rodáčku **Petru Vlhovú** určite netreba zvlášť predstavovať. Je majsterkou sveta v obrovskom slalome a v sezóne 2020/2021 získala veľký kryštálový glóbus, čím spečatila najväčší úspech histórie slovenského zjazdového lyžovania a aj vlastnej kariéry.

Petra doslova vyrástla na lyžiach. Každú zimu rodina Vlhovcov otvorila na lyžiarskych svahoch dvoch zimných stredísk svoje bufety. Práve vtedy Petra a jej brat strávili celé dni lyžujúc a bola to práve Petra, kto opúšťal zjazdovku ako posledný.

Zábava sa zmenila na vášeň a vášeň na kariéru. Keď ako osemročná skončila na svojich prvých pretekoch na ôsmom mieste, jej rodičia sa rozhodli podporiť jej talent, zanietenie odhodlanie tvrdo na víťazstve pracovať. Petra je súťaživá osoba a so správnou podporou celej rodiny ako šestnásťročná zvíťazila v slalome na Zimných olympijských hrách mládeže v Innsbrucku. Pri jej svetovej premiére v Semmeringu v roku 2012 dosiahla vo veku 17 rokov jedenáste miesto, čo bolo jej vstupenkou do svetovej elity.

O dva roky neskôr sa Petra stala juniorskou majsterkou sveta v slalome na domácej pôde – v Jasnej. Odvtedy Petra súťažila na dvoch zimných olympijských hrách, dokončila 7 sezón svetového pohára, kde dosiahla 26 pódiových umiestnení a v 9 pretekoch zvíťazila. Ôsmeho februára 2018 vyhrala prvú individuálnu medailu pre Slovensko. V roku 2019 skončila v celkových výsledkoch svetového pohára na druhom mieste v slalome, obrovskom slalome, aj v celkovom hodnotení. Je teda držiteľkou oboch malých krištáľových glóbusov za prvenstvo v celkovom hodnotení slalomu a paralelného slalomu v seriáli Svetového pohára.

Tento rok, vo veku 25 rokov, trénovala tvrdšie než kedykoľvek predtým, pripravená postaviť sa na svahy pre viac zábavy, súbojov a víťazstiev. Tvrdá práca sa vyplatila. Podarilo sa jej to, čo ešte žiadnej Slovenke ani Slovákov pred ňou. 12.03.2021 nad hlavu zdvihla veľký krištáľový glóbus a stala sa víťazkou Svetového pohára v alpskom lyžovaní.

Je držiteľkou i ďalších významných ocenení:

2015 – víťazka ankety Slovenka roka v kategórii šport

2019 – Pamätná medaila Ministra obrany Slovenskej republiky 1. stupňa

2019 – Krištáľové krídlo v kategórii šport

2019 – víťazka ankety Športovec roka

2020 – víťazka ankety Športovec roka

Petra Vlhová v najbližších dňoch, 13.06.2021 oslávi svoje 26 narodeniny. Za doterajšie mimoriadne športové úspechy a za šírenie dobrého mena mesta Liptovský Mikuláš doma i v zahraničí navrhuje primátor mesta mestskému zastupiteľstvu udeliť Petre ocenenie „Čestné občianstvo mesta Liptovský Mikuláš“.

Zámerom mesta je zároveň odmeniť laureátku predajom pozemku vo vlastníctve mesta za kúpnu cenu 1 euro (pozn.: podobne ako v minulosti olympijským víťazom Michalovi Martikánovi a Elene Kaliskej). Tento zámer bude prerokovaný na rokovaní mestského zastupiteľstva dňa 10.06.2021 (materiál číslo Z2021_084 „Zámer mesta Liptovský Mikuláš odmeniť slovenskú lyžiarku Petru Vlhovú za celkové prvenstvo vo Svetovom pohári alpských lyžiarok predajom pozemku vo vlastníctve mesta“).

